Teismo praktikos rinkinys

BENDROJO TEISMO (devintoji kolegija) SPRENDIMAS

2019 m. kovo 7 d.*

„Viešoji tarnyba – Akredituotas Parlamento nario padėjėjas – Sutarties nutraukimas – Pasitikėjimo praradimas – Su darbu nesusijusi veikla – Akivaizdi vertinimo klaida – Reikalavimas atlyginti žalą“

Byloje T-59/17

L, atstovaujamas advokato I. Coutant Peyre,

ieškovas,

prieš

Europos Parlamentą, atstovaujamą Í. Ní Riagáin Düro ir M. Windisch,

atsakovą,

dėl, pirma, SESV 270 straipsniu grindžiamo prašymo panaikinti 2016 m. birželio 24 d. Parlamento sprendimą nutraukti akredituoto Parlamento nario padėjėjo sutartį ir, antra, prašymo atlyginti neturtinę žalą, kurią tariamai patyrė ieškovas,

BENDRASIS TEISMAS (devintoji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas S. Gervasoni, teisėjai L. Madise (pranešėjas) ir R. da Silva Passos,

kancleris E. Coulon,

priima šį

Sprendimą

Ginčo aplinkybės

1 2014 m. gegužės 22 d. Parlamento nario (toliau – EP narys) prašymu L, ieškovas, buvo įdarbintas Europos Parlamente. Jis buvo įdarbintas akredituotu šio Parlamento nario padėjėju (toliau – APNP), remiantis sutartimi, kurios galiojimas nustatytas 2014–2019 m.

2 2016 m. vasario 25 d. EP narys pateikė rašytinį prašymą Europos Parlamento sudaryti tarnybos sutartis įgaliotai tarnybai (toliau – STSĮT) nutraukti ieškovo APNP sutartį.

* Proceso kalba: anglų.

3 2016 m. balandžio 21 d. STSĮT kvietimu ieškovas dalyvavo susirinkime, per jį STSĮT jį informavo apie EP nario prašyme nutraukti APNP sutartį pateiktus motyvus.

4 2016 m. gegužės 9 d. ieškovas nusiuntė STSĮT raštą (toliau – 2016 m. gegužės 9 d. raštas), jame pateikė savo pastabas dėl prašymo nutraukti jo APNP sutartį.

5 Remiantis ieškiniu, 2016 m. gegužės 25 d. arba, remiantis atsiliepimu į ieškinį, 2016 m. gegužės 26 d. ieškovas buvo pakviestas į antrą pokalbį su STSĮT dėl 2016 m. gegužės 9 d. rašto.

6 2016 m. gegužės 31 d. įvyko taikinimo procedūra, numatyta Kitų Europos Sąjungos tarnautojų įdarbinimo sąlygų (toliau – KTĮS) 139 straipsnio 3a dalyje.

7 2016 m. birželio 15 d. raštu Parlamento taikintojas nustatė, kad šalys negali tęsti bendradarbiavimo, ir nutraukė taikinimo procedūrą.

8 2016 m. birželio 24 d. Parlamentas pranešė ieškovui apie sprendimą nutraukti jo APNP sutartį (toliau – sprendimas nutraukti sutartį). Šiame sprendime STSĮT nurodė, jog „[a]tsižvelgiant į tai, kad [EP nario] ir [jo APNP] santykiai grindžiami pasitikėjimu, remdamasi KTĮS 139 straipsnio 1 dalies d punktu, [ji] nusprendė nutraukti sutartį, nes šis pasitikėjimas buvo prarastas, kadangi [APNP] nesilaikė taisyklių dėl su darbu nesusijusios veiklos vykdymo“.

9 2016 m. rugsėjo 19 d. ieškovas, remdamasis Europos Sąjungos pareigūnų tarnybos nuostatų (toliau – Pareigūnų tarnybos nuostatai) 90 straipsnio 2 dalimi, kuri taikoma kitiems tarnautojams pagal KTĮS 117 straipsnyje esančią nuorodą į minėtų nuostatų VII antraštinę dalį, pateikė skundą, siekdamas ginčyti sprendimą nutraukti sutartį.

10 2017 m. sausio 24 d. laišku Parlamento Generalinis sekretorius atmetė skundą. Jis pažymėjo, kad iš bylos medžiagos matyti, jog, galiojant APNP sutarčiai, ieškovas, nepateikęs išankstinio prašymo gauti leidimą, vykdė teisinę veiklą, nesusijusią su jo darbu, taip pažeisdamas Pareigūnų tarnybos nuostatų 12b straipsnį, kuriame teigiama, kad „<…> pareigūnas, pageidaujantis užsiimti nesusijusia su jo darbu apmokama arba neapmokama veikla arba atlikti kokią nors užduotį ne Sąjungoje, pirmiausia turi gauti paskyrimų tarnybos leidimą <…>“. Šiuo klausimu jis priminė, kad šis reikalavimas ieškovui, be jokios abejonės, buvo žinomas, atsižvelgiant į jo teisinį išsilavinimą ir ankstesnes pareigas Parlamente 2005–2007 m., kai ieškovas jau buvo susidūręs su ta pačia problema. Jis taip pat nurodė, kad savo susirašinėjime su Parlamento tarnybomis ieškovas ne kartą pripažino, kad, galiojant minėtai sutarčiai, jis iš tikrųjų vykdė su jo sutartiniais įsipareigojimais nesusijusią veiklą.

Procesas ir šalių reikalavimai

11 2017 m. sausio 24 d. Bendrojo Teismo kanceliarija gavo ieškovo prašymą suteikti jam nemokamą teisinę pagalbą. Šis prašymas užregistruotas numeriu T-59/17 AJ.

12 2017 m. balandžio 14 d. Bendrojo Teismo kanceliarija gavo šį ieškovo ieškinį.

13 2017 m. rugsėjo 5 d. Bendrojo Teismo pirmininko nutartimi nemokamos teisinės pagalbos prašymas buvo atmestas.

14 Viešai skelbtinoje šio sprendimo versijoje Bendrasis Teismas, remdamasis ieškovo prašymu, pateiktu pagal jo Procedūros reglamento 66 straipsnį, nenurodo ieškovo pavardės.

15 Kadangi bylos šalys neprašė surengti teismo posėdžio pagal Procedūros reglamento 106 straipsnio 1 dalį, Bendrasis Teismas (devintoji kolegija), būdamas tos nuomonės, kad bylos medžiagoje yra pakankamai informacijos, nusprendė nagrinėti ieškinį be žodinės proceso dalies.

16 Ieškovas Bendrojo Teismo prašo:

– panaikinti sprendimą nutraukti sutartį,

– priteisti iš Parlamento 100 000 EUR „neturtinės žalos“ atlyginimui,

– priteisti iš Parlamento bylinėjimosi išlaidas.

17 Parlamentas Bendrojo Teismo prašo:

– atmesti ieškinį kaip iš dalies nepriimtiną ir bet kuriuo atveju kaip nepagrįstą,

– priteisti iš ieškovo visas bylinėjimosi išlaidas.

Dėl teisės

Dėl reikalavimo panaikinti

18 Ieškinyje ieškovas nurodo aštuonis pagrindus, grindžiamus, pirma, Pareigūnų tarnybos nuostatų 22b straipsnio 1 dalies, kurioje kalbama apie pranešėjų apsaugą, pažeidimu, antra, motyvavimo stoka, trečia, akivaizdžia vertinimo klaida, ketvirta, proporcingumo principo pažeidimu, penkta, rūpestingumo pareigos pažeidimu, šešta, atsakymo į ieškovo pagalbos prašymą nepateikimu ir teisės į gynybą bei „teisės į taikinimo procedūrą“ pažeidimu, septinta, prieigos prie dokumentų nebuvimu ir, aštunta, piktnaudžiavimu įgaliojimais.

19 Dublike ieškovas pateikia devintąjį ieškinio pagrindą, grindžiamą neteisėtu atleidimu iš darbo.

20 Pirmiausia reikėtų išnagrinėti trečiąjį pagrindą, grindžiamą akivaizdžia vertinimo klaida.

Dėl ieškinio trečiojo pagrindo, grindžiamo akivaizdžia vertinimo klaida

21 Ieškovas iš esmės teigia, kad Parlamentas padarė akivaizdžią vertinimo klaidą, nustatydamas, kad pasitikėjimo ryšys nutrūko, nes nebuvo pranešta apie tariamą „nesusijusią su jo darbu veiklą“, kaip tai suprantama pagal Pareigūnų tarnybos nuostatų 12b straipsnio 1 dalį.

22 Šiuo klausimu ieškovas nurodo, kad EP narys žinojo apie nagrinėjamą veiklą, kuri buvo vykdoma jo nurodymu, jo vardu ir buvo apgavikiška. Taigi, jo manymu, Parlamentas akivaizdžiai neteisingai nustatė, kad minėtas EP narys prarado pasitikėjimą juo dėl to, kad buvo vykdoma ši veikla.

23 Ieškovas priduria, kad Parlamentas tik iš dalies atsižvelgė į 2016 m. gegužės 9 d. raštą. Jo nuomone, Parlamentas „pripažino“ su darbu nesusijusios veiklos egzistavimą, neatsižvelgdamas į tokios „veiklos“ kontekstą, t. y. į tai, kad ši veikla buvo apskųsta (*konfidencialu*[1]) prokurorui ir Europos kovos su sukčiavimu tarnybai (toliau – OLAF) ir kad ji buvo vykdoma remiantis EP nario, kuris apie ją žinojo, nurodymais. Jo teigimu, tokia veikla, atsižvelgiant į aplinkybes, kurioms esant ji buvo vykdoma, negali lemti pasitikėjimo praradimo, kuo remiasi minėtas EP narys sprendime nutraukti sutartį. Taigi, remdamasis minėtos veiklos vykdymu kaip pasitikėjimo praradimo motyvu, Parlamentas padarė akivaizdžią vertinimo klaidą.

1 Neskelbiami konfidencialūs duomenys.

24 Parlamentas į tai atsakė, kad APNP taikoma teisės aktuose nustatyta pareiga laikytis tam tikros administracinės procedūros, t. y. prašyti STSĮT leidimo vykdyti su jo darbu nesusijusią veiklą. Šiuo atveju sprendimas nutraukti sutartį yra pagrįstas negrįžtamai nutrūkusiu pasitikėjimo ryšiu tarp ieškovo ir EP nario, nes ieškovas nesilaikė Pareigūnų tarnybos nuostatų 12 b punkte numatytos pareigos gauti leidimą su jo darbu nesusijusiai veiklai vykdyti.

25 Šiuo klausimu Parlamentas pabrėžia, kad 2013 m. rugsėjo 11 d. Sprendime *L / Parlamentas* (T-317/10 P, EU:T:2013:413, 68–70 punktai) Bendrasis Teismas konstatavo, kad pasitikėjimo ryšys nėra grindžiamas objektyviomis aplinkybėmis ir dėl jo pobūdžio jam netaikoma teismo kontrolė, todėl Bendrasis Teismas negali pakeisti STSĮT vertinimo savuoju, „o tik patikrina, ar institucijos nurodyti faktai, kuriais grindžiamas sprendimas, atitinka tikrovę“. Būtent taip yra nagrinėjamu atveju. Pasitikėjimo ryšys tarp EP nario ir ieškovo buvo nutrauktas, nes ieškovas vykdė su jo darbu nesusijusią veiklą, taip pažeisdamas Pareigūnų tarnybos nuostatų 12b straipsnio 1 dalį. Parlamentas visų pirma pažymi, kad neginčijama, jog ieškovas nei prašė, nei gavo leidimą užsiimti su darbu nesusijusia veikla, kaip reikalaujama pagal šią nuostatą. Be to, susirinkime, kuriame dalyvavo STSĮT ir taikintojas, ieškovas kelis kartus pripažino, kad vykdė tokią veiklą. Galiausiai 2016 m. gegužės 9 d. rašte ieškovas aiškiai patvirtino, kad užsiėmė nesusijusia su darbu veikla.

26 Šiuo klausimu Parlamentas pažymi, kad, remiantis jurisprudencija, norint pripažinti, kad administracija padarė akivaizdžią faktinių aplinkybių vertinimo klaidą, kuria galima pateisinti remiantis tokiu vertinimu priimto sprendimo panaikinimą, įrodymų, kurių turi pateikti ieškovas, turi pakakti, kad administracijos vertinimai taptų neįtikinami. Kitaip tariant, akivaizdžia vertinimo klaida grindžiamas ieškinio pagrindas atmestinas, jei, nepaisant ieškovo pateiktų duomenų, ginčijamas vertinimas laikytinas teisingu ir tinkamu (šiuo klausimu žr. 2012 m. birželio 13 d. Sprendimo *Mocová / Komisija*, F-41/11, EU:F:2012:82, 44 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją). Tačiau ieškovas nepateikė jokių įrodymų, kurie leistų suabejoti Parlamento išvadų įtikinamumu.

27 Remiantis KTĮS 139 straipsnio 1 dalies d punktu, „[b]e mirties atvejų, darbo santykiai su akredituotais Europos Parlamento narių padėjėjais nutrūksta <…> atsižvelgiant į tai, kad Europos Parlamento nario ir akredituoto Europos Parlamento nario padėjėjo profesiniai santykiai grindžiami pasitikėjimu, pasibaigus sutartyje numatytam įspėjimo terminui <…>“.

28 Šiuo atveju sprendime nutraukti sutartį STSĮT nurodė, kad ieškovo APNP sutarties nutraukimas grindžiamas tuo, kad nutrūko pasitikėjimo ryšys tarp EP nario ir ieškovo, nes nebuvo laikomasi taisyklių dėl su darbu nesusijusios veiklos vykdymo.

29 Šiuo klausimu, pirma, nors STSĮT neturi atitinkamo Parlamento nario vertinimo dėl prarasto pasitikėjimo fakto keisti savuoju, STSĮT turi įsitikinti, kad pagrindas, kuriuo remiamasi, yra grindžiamas įtikinamais faktais (šiuo klausimu žr. 2019 m. sausio 10 d. Sprendimo *RY / Komisija*, T-160/17, EU:T:2019:1, 38 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

30 Antra, kai institucija, nusprendusi nutraukti sutartį su APNP, be kita ko, remiasi prarastu pasitikėjimu, kuriuo pagrįstas sprendimas nutraukti sutartį, teismas turi patikrinti, ar šis pagrindas yra įtikinamas. Tai darydamas teismas nepakeičia kompetentingos tarnybos vertinimo, kad pasitikėjimas prarastas, savuoju, o tik patikrina, ar institucijos nurodytas motyvas, kuriuo grindžiamas sprendimas, nėra akivaizdžios vertinimo klaidos rezultatas (šiuo klausimu pagal analogiją žr. 2013 m. rugsėjo 11 d. Sprendimo *L / Parlamentas*, T-317/10 P, EU:T:2013:413, 70 punktą).

31 Šiuo atveju, kiek tai susiję motyvais dėl prarasto pasitikėjimo, kuriais grindžiamas sprendimas nutraukti sutartį, Parlamentas remiasi su darbu nesusijusios veiklos vykdymo apie ją nepranešus faktu. Taigi reikia patikrinti, ar Parlamentas padarė akivaizdžią vertinimo klaidą, kai nusprendė, kad šie faktai galėjo lemti EP nario pasitikėjimo praradimą (šiuo klausimu pagal analogiją žr. 2013 m. rugsėjo 11 d. Sprendimo *L / Parlamentas*, T-317/10 P, EU:T:2013:413, 76 punktą).

32 Pirmiausia pažymėtina, kad Parlamentas neginčija, kad buvo vykdoma veikla, kurią ieškovas apibūdino 2016 m. gegužės 9 d. rašte, t. y. teisinė veikla, vykdoma šalia APNP funkcijų, įskaitant:

– pirma, prašymų suteikti politinį prieglobstį Rusijos, Prancūzijos, Šveicarijos ir Andoros valdžios institucijoms teikimą, kad EP narys galėtų išvengti ketverių metų laisvės atėmimo bausmės, paskirtos (*konfidencialu*), įskaitant skundo dėl sprendimo, kuriuo atsisakyta suteikti politinį prieglobstį EP nariui, teikimą, kam, ieškovo teigimu, jį buvo įgaliojęs minėtas EP narys,

– antra, (*konfidencialu*) atstovavimą pensininkams ar minimalų darbo užmokestį gaunantiems asmenims ir kreipimąsi į juos, vykstant ginčui (*konfidencialu*) teismuose, siekiant pristatyti šį EP narį kaip „žmogaus teisių gynėją“ ir taip apsunkinti jo įkalinimą,

– trečia, to paties EP nario atstovavimą Europos ombudsmeno, Jungtinių Tautų Žmogaus teisių komitete ir Europos Žmogaus Teisių Teisme nagrinėjamose bylose, susijusiose su minėtu EP nariu: pirmoji susijusi su prieštaravimu (*konfidencialu*) valdžios institucijų prašymui panaikinti EP nario imunitetą dėl jam paskirtos laisvės atėmimo bausmės (*konfidencialu*), antroji susijusi su namų arešto, kurį paskyrė (*konfidencialu*) teismai pasibaigus baudžiamajam procesui dėl korupcijos prieš šį EP narį, ginčijimu.

33 Savo atsiliepime dėl ieškinio pagrindo, susijusio su nepakankamu motyvavimu, Parlamentas, priešingai, remdamasis 2016 m. gegužės 9 d. raštu, tvirtina, kad ieškovas žinojo apie su darbu nesusijusios veiklos, dėl kurios nutrūko pasitikėjimo ryšys, pobūdį. Šiuo klausimu iš bylos medžiagos nematyti, kad minėtas ryšys, nurodytas sprendime nutraukti sutartį, galėjo būti prarastas dėl kitų veiklos rūšių nei tos, kuriomis rėmėsi Parlamentas, siekdamas pateisinti pakankamą motyvavimą.

34 Esant šioms aplinkybėms, reikia nustatyti, ar, remiantis jurisprudencija (žr. šio sprendimo 29–31 punktus), nagrinėjama ieškovo vykdyta su darbu nesusijusi veikla galėjo lemti prarastą pasitikėjimo ryšį, kuriuo remiasi EP narys ir kuris nurodomas STSĮT sprendime nutraukti sutartį.

35 Šiuo klausimu, pirma, iš bylos medžiagos matyti, kad EP narys ne tik žinojo apie su darbu nesusijusią veiklą, bet ir ją tiesiogiai inicijavo.

36 Pirmiausia, kiek tai susiję su bylomis, iškeltomis (*konfidencialu*) teismuose, iš 2016 m. gegužės 9 d. rašte nurodytų ir ieškovo pateiktų el. laiškų (minėto rašto A.3.3 ir A.3.4 priedai) matyti, kad EP narys asmeniškai buvo atsakingas už kreipimosi į (*konfidencialu*) piliečius ir atstovavimo jiems organizavimą, vykstant toms byloms, taigi, tikrai buvo apie tai „informuotas“.

37 Šį vertinimą patvirtina garbės pareiškimas asmens, į kurį buvo kreiptasi minėtų bylų kontekste (2016 m. gegužės 9 d. rašto A.3.5 priedas); tame pareiškime nurodoma, kad „[EP narys], be jokių abejonių, [tvirtino], kad bylinėjimasis bus nemokamas ir kad [APNP] bus sumokėta už šią misiją iš jam skirtų parlamentinių lėšų <…>“ ir kad, remiantis „žodiniu“ susitarimu, sudarytu su minėtu EP nariu, „užuot sumokėjęs už [šio EP nario] pasiūlytą bylinėjimąsi, [asmuo, į kurį buvo kreiptasi], turėtų viešai palaikyti <…> partiją vykstant parlamento rinkimams, dalyvauti televizijos laidose ir kito[je] žiniasklaidos priemonių organizuojamo[je] veiklo[je]“.

38 Be to, kiek tai susiję su atstovavimu EP nariui Europos ar tarptautiniuose teismuose bei organizacijose, ieškovas pateikė įgaliojimus atstovauti, jo teigimu, pasirašytus minėto EP nario (2016 m. gegužės 9 d. rašto A.3.6 ir A.3.7 priedai), ir Parlamentas to neginčija.

39 Galiausiai, kalbant apie EP nario vardu pateiktus prieglobsčio prašymus, ieškovas pažymi, kad 2013 m. vasario 24 d. minėtas EP narys viešai pareiškė (*konfidencialu*) televizijoje, kad, jeigu apeliacinis teismas patvirtintų jam paskirtą laisvės atėmimo bausmę, jis kreiptųsi dėl politinio prieglobsčio Europos Sąjungos valstybėse narėse. Šiuo klausimu jis taip pat prideda spaudos straipsnius, patvirtinančius tokį pareiškimą (2016 m. gegužės 9 d. rašto A.3.19 priedas). Ieškovas taip pat pateikia veiksmų, susijusių su

politinio prieglobsčio prašymu šiam EP nariui Andoroje, Šveicarijoje, Rusijoje ir Prancūzijoje, aprašymą ir prideda lėktuvo bilietus šiomis kryptimis (2016 m. gegužės 9 d. rašto A.3.15–A.3.18 priedai). Parlamentas neginčija nė vieno iš šių įrodymų ir pareiškimų.

40 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad EP narys negalėjo nežinoti, kad ieškovas užsiėmė teisine veikla šalia savo APNP funkcijų, nes iš bylos medžiagos matyti, kad tokia veikla buvo vykdoma remiantis jo nurodymais.

41 Antra, KSTĮS VII antraštinės dalies nuostatų įgyvendinimo taisyklių, kurios buvo priimtos 2009 m. kovo 9 d. Parlamento biuro sprendimu ir pastarąjį kartą keistos 2014 m. balandžio 14 d. to paties biuro sprendimu, 6 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad atsakingas EP narys yra „išklausomas“, kai yra pateikiamas prašymas dėl su darbu nesusijusios veiklos vykdymo. Šiuo atveju nėra pagrindo manyti, kad EP narys buvo išklausytas STSĮT dėl nagrinėjamos „nesusijusios su darbu veiklos“. Esant šioms aplinkybėms, reikia konstatuoti, kad pats EP narys negalėjo nežinoti, kad pagal Pareigūnų tarnybos nuostatų 12b straipsnio 1 dalį ieškovas nepranešė STSĮT apie veiklos, susijusios su teisinių paslaugų ginant paties EP nario interesus teikimu, vykdymą.

42 Taigi Parlamentas akivaizdžiai neteisingai nusprendė, kad, ieškovui nepranešus apie nagrinėjamą su jo darbu nesusijusią veiklą, tai galėjo lemti EP nario pasitikėjimo ieškovu praradimą, kaip tai suprantama pagal KSTĮS 139 straipsnio 1 dalies d punktą, nes minėtas EP narys negalėjo nežinoti, kad dėl šios veiklos Parlamentui nebuvo pateikta jokio prašymo išduoti leidimą pagal Pareigūnų tarnybos nuostatų 12b straipsnio 1 dalį.

43 Be to, iš 2016 m. gegužės 9 d. rašto ir šio sprendimo 37 punkte nurodyto pareiškimo matyti, kad EP narys negalėjo pagrįstai tikėtis, kad apie nagrinėjamą su darbu nesusijusią veiklą, atsižvelgiant į jos pobūdį, būtų pranešta Parlamentui, pagal Pareigūnų tarnybos nuostatų 12b straipsnio 1 dalį pateikiant oficialų prašymą išduoti leidimą dėl su darbu nesusijusios veiklos vykdymo.

44 Priešingai, nei teigia Parlamentas (žr. šio sprendimo 26 punktą), iš bylos medžiagos matyti, kad EP nario pateiktas sprendimo nutraukti sutartį motyvas, t. y. prarastas pasitikėjimas, nėra įtikinamas. Taigi STSĮT, patenkindama minėto EP nario prašymą nutraukti ieškovo APNP sutartį, remdamasi šiuo motyvu, padarė akivaizdžią vertinimo klaidą.

45 Vadinasi, trečiąjį ieškinio pagrindą reikia pripažinti pagrįstu ir patenkinti reikalavimą panaikinti sprendimą nutraukti sutartį, nesant reikalo nagrinėti kitų ieškinio pagrindų, įskaitant ieškinio devintojo pagrindo, kurio priimtinumas ginčijamas.

Dėl reikalavimo atlyginti žalą

46 Ieškinyje ieškovas tvirtina, kad iš Parlamento jam turi būti priteista 100 000 EUR kompensacija su palūkanomis kaip neturtinės žalos, kurią jis teigia patyręs, atlyginimas.

47 Atsiliepime į ieškinį Parlamentas teigia, kad reikalavimas dėl žalos atlyginimo yra nepriimtinas, nes neatitinka reikalavimų, nurodytų Procedūros reglamento 76 straipsnio d punkte. Jo teigimu, nors ieškinyje nurodomas žalos atlyginimas, jame nėra pateikta jokių argumentų šiam reikalavimui pagrįsti.

48 Ieškovas savo dublike, be kita ko, pabrėžia, kad EP narys jį persekiojo. Šiuo klausimu jis pridėjo savo apklausos Belgijos policijoje protokolą (2016 m. gegužės 9 d. rašto A.3.14 priedas), susijusį su jo tariamu neteisėtu sulaikymu Parlamento patalpose.

49 Savo triplike Parlamentas pakartoja, kad, remiantis jurisprudencija, ieškinyje dėl Sąjungos institucijos sukeltos žalos atlyginimo turi būti pateikta įrodymų, leidžiančių nustatyti veiksmus, kuriais ieškovas kaltina instituciją, priežastis, dėl kurių jis teigia, kad tarp veiksmų ir jo tariamai patirtos žalos yra

priežastinis ryšys, ir žalos pobūdį bei apimtį. Tačiau ieškinyje ieškovas nenurodė priežasčių, dėl kurių mano, kad egzistuoja priežastinis ryšys tarp nagrinėjamų veiksmų ir žalos, kurią jis tvirtina patyręs. Ieškinyje nėra jokios informacijos dėl žalos pobūdžio ir masto.

Dėl prašymo atlyginti neturtinę žalą priimtinumo

50 Reikia konstatuoti, pirma, kad iš ieškinio pakankamai aiškiai matyti, jog ieškovas mano, kad sprendimu nutraukti sutartį jam buvo padaryta neturtinė žala, ir, antra, kad prašymas atlyginti tokią žalą buvo suformuluotas nurodant konkrečią sumą.

51 Esant tokioms aplinkybėms, Parlamentas negali remtis reikalavimo atlyginti žalą nepriimtinumu, teigdamas, kad ieškovas konkrečiai nenurodė patirtos žalos pobūdžio, apimties ir priežasčių, dėl kurių jis mano, kad egzistuoja priežastinis ryšys tarp Parlamento veiksmų ir minėtos žalos.

52 Vis dėlto reikia konstatuoti, kad dublike minimi persekiojimo veiksmai, tariamai priskirtini EP nariui, nėra susiję su neteisėtu elgesiu, kuriuo yra grindžiamas reikalavimas dėl panaikinimo, pareikštas Parlamentui.

53 Nors reikalavimai dėl žalos atlyginimo yra priimtini nepateikus išankstinio prašymo administracijai, kai yra tiesioginis ryšys tarp tokio reikalavimo ir ieškinio dėl panaikinimo, kitaip yra tokiu atveju, kai tariama žala yra administracijos padarytos klaidos ar neveikimo, kuris gali būti atskirtas nuo ieškinyje dėl panaikinimo nurodyto veikimo ar neveikimo, rezultatas. Pastaruoju atveju, kai tariama žala kyla ne dėl akto, kurį prašoma panaikinti, bet dėl tariamai padarytų kitų nusižengimų ir neveikimo, ikiteisminė procedūra būtinai turi būti pradėta pateikiant prašymą administracijai atlyginti šią žalą (šiuo klausimu žr. 2015 m. rugsėjo 22 d. Sprendimo *Gioria / Komisija*, F-82/14, EU:F:2015:108, 74 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

54 Nagrinėjamu atveju reikia konstatuoti, kad reikalavimas dėl žalos atlyginimo dėl persekiojimo, kurį mini ieškovas, nebuvo pateiktas vykstant ikiteisminei procedūrai, todėl, darant prielaidą, kad ieškovas taip pat prašo priteisti žalos atlyginimą už veiksmus, susijusius su persekiojimu, šis prašymas turėtų būti atmestas kaip nepriimtinas, nes nebuvo laikytasi ikiteisminę procedūrą reglamentuojančių taisyklių.

55 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad reikalavimas atlyginti žalą yra priimtinas tik tiek, kiek jis susijęs su iš sprendimo nutraukti sutartį kylančia žala.

Dėl reikalavimo atlyginti neturtinę žalą, susijusią su sprendimu nutraukti sutartį, pagrįstumo

56 Pagal suformuotą jurisprudenciją administracijos atsakomybė kyla tik, kai įvykdytos visos sąlygos, susijusios su institucijoms inkriminuojamų veiksmų neteisėtumu, žalos realumu ir veiksmų bei nurodytos žalos priežastiniu ryšiu (žr. 1994 m. birželio 1 d. Sprendimo *Komisija / Brazzelli Lualdi ir kt.*, C-136/92 P, EU:C:1994:211, 42 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

57 Nagrinėjamu atveju visų pirma buvo konstatuotas neteisėtas Parlamento elgesys. Be to, sprendimo nutraukti sutartį motyvas grindžiamas dirbtiniu pagrindu, o tai galėjo sukelti neteisingumo jausmą ieškovui ir dėl to – neturtinę žalą. Galiausiai yra ryšys tarp Parlamento veiksmų ir nurodytos žalos, kylančios dėl minėto sprendimo.

58 Vis dėlto, kiek tai susiję su neturtine žala, reikia priminti, kad, remiantis Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo suformuota jurisprudencija, administracijos akto, kurį ginčija tarnautojas, panaikinimas pats savaime gali būti tinkamas ir iš principo pakankamas neturtinės žalos, kurią galėjo

sukelti šis aktas, atlyginimas (šiuo klausimu žr. 1990 m. vasario 7 d. Sprendimo *Culin / Komisija*, C-343/87, EU:C:1990:49, 26 punktą ir 2004 m. sausio 21 d. Sprendimo *Robinson / Parlamentas*, T-328/01, EU:T:2004:13, 79 punktą).

59 Tiesa, kad Sąjungos teismas pripažino kai kurias šios taisyklės išimtis, visų pirma – toliau nurodytas išimtis. Pirma, neteisėto administracijos priimto akto panaikinimas negali būti laikomas visišku neturtinės žalos atlyginimu, jei šiame akte vertinami suinteresuotojo asmens gebėjimai ar elgesys ir šis vertinimas gali jį įskaudinti. Antra, ginčijamo akto panaikinimu negalima visiškai atlyginti patirtos neturtinės žalos, jei padarytas ypač sunkus pažeidimas. Trečia, jau buvo nuspręsta, kad jei neteisėto akto panaikinimas neturi jokio praktinio poveikio, jis savaime negali būti tinkamas ir pakankamas visos panaikinto akto sukeltos neturtinės žalos atlyginimas (žr. 2010 m. kovo 9 d. Sprendimo *N / Parlamentas*, F-26/09, EU:F:2010:17, 103, 105 ir 107 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją ir 2011 m. liepos 5 d. Sprendimo *V / Parlamentas*, F-46/09, EU:F:2011:101, 169, 171 ir 173 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).

60 Vis dėlto šiuo atveju nėra matyti, kad pareiškėjas būtų patekęs į vieną iš šio sprendimo 59 punkte nurodytų situacijų. Pirma, sprendime nutraukti sutartį, kuris grindžiamas tuo, kad nebuvo pranešta apie su darbu nesusijusią veiklą, nėra jokio ieškovo elgesio ar gebėjimų vertinimo, galinčio jį įskaudinti, antra, Parlamento neteisėti veiksmai nėra ypač sunkūs pažeidimai, kaip tai suprantama pagal jurisprudenciją, ir, trečia, sprendimo nutraukti sutartį panaikinimas nepraranda savo veiksmingumo.

61 Iš viso to, kas išdėstyta, reikia daryti išvadą, kad nagrinėjamu atveju reikalavimai dėl žalos atlyginimo turi būti atmesti.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

62 Pagal Procedūros reglamento 134 straipsnio 1 dalį iš pralaimėjusios šalies priteisiamos bylinėjimosi išlaidos, jei laimėjusi šalis to reikalavo.

63 Kadangi Parlamentas iš esmės pralaimėjo bylą, jis turi padengti bylinėjimosi išlaidas pagal ieškovo pateiktus reikalavimus.

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (devintoji kolegija)

nusprendžia:

1. **Panaikinti 2016 m. birželio 24 d. Parlamento sprendimą nutraukti L, akredituoto Parlamento nario padėjėjo, sutartį.**

2. **Atmesti likusią ieškinio dalį.**

3. **Priteisti iš Europos Parlamento bylinėjimosi išlaidas.**

Gervasoni Madise da Silva Passos

Paskelbtas 2019 m. kovo 7 d. viešame teismo posėdyje Liuksemburge.

Parašai.